

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPII

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Cum merge catehizația?...

Punem întrebarea aceasta atât în legătură cu problema generală a catehizării, cât și în legătură cu activitatea specială a catihetilor și cu hotărârile conferințelor catihetice ținute pe protopopiate.

Catehizația este unul dintre punctele esențiale din programul chemării preoțești. Unii au afirmat că este o problemă de viață și de moarte pentru biserică. E de prisos să mai subliniem însemnătatea ei, în cadrul vieții și învățaturii ortodoxe, așa după cum e de prisos să mai vorbim despre însemnătatea literelor în literatură sau a numerilor în matematică.

E totuși necesar să facem din când în când anumite popasuri și examene de conștiință. Facem lecțiuni practice de model, pregătim teme teoretice și ținem anual conferințe catihetice cu scopul binecuvântat de-a îndruma cât mai bine învățământul religios și educația creștină în școala primară.

Care-i rezultatul?... Se pare că-i deficitar din următoarele motive:

1. N'avem o programă analitică a învățământului religios în școala primară. Dacă ea există, e defectuoasă din toate punctele de vedere: nu e pedagogică, nu e ortodoxă, nu e a noastră. Cine a făcut-o a lucrat-o sumar și grav de superficial.

Cum am putea-o califica altfel, când de o parte ni se dau săptămânal două ore de religie, să zicem la clasa a doua, iar în Cartea de cetire se cuprind în total 16 lecții de religie pe care le poți mântui în două luni de școală... Ce se face mai departe?

Legea e bună pentru că ne dă — săptămânal — două ore de religie în fiecare clasă — extraordinar avantaj — dar aplicarea e rea, pentru că nu ne-am făcut o programă analitică în conformitate cu cerințele instructive și educative ale celor două ore săptămânale de religie. În felul acesta nu sunt satisfăcute cum se cuvine nici imperatiivele mari ale Bisericii, nici

nevoile sufletești ale copiilor, nici textele legii.

2. N'avem cărți de religie pentru școala primară. Toate confesiunile minoritare își au programele lor analitice și manualele lor de religie pentru elevii școlilor primare; noi nu le avem (care le avem nu corespund nici pretențiilor vremii, nici trebuințelor vârstei copiilor).

Să mai vorbim de însemnătatea lor?... Dar nici din învățământul universitar nu se poate înlătura manualul (fie că-i zicem cursul profesorului, fie bibliografia), dar din cel primar?... O anumită cantitate de cunoștințe elementare este absolut necesară. Numai într'un caz nu este necesară cartea: dacă am avea dascăli, cateheți și copii numai genii. Dar realitatea-i alta.

Lecțiile de religie — ca cele de astăzi — cuprinse în Cartea de cetire sunt departe de a putea înlocui Cartea de religie, deoarece sunt puține, nu sunt toate ortodoxe, cuprind caricaturi în loc de clișee cu chipuri sfinte, sunt fără miez ca tot ce se lucrează în grabă de oameni incompetenți.

La una din conferințele catihetice protopopești s'a hotărât a se căuta și publica lecții de model și îndreptare practice, lucrate de preoți pricepuți în ale catehizației. Hotărârea aceasta — bună în fond -- nu aduce nici o ameliorare, din două pricini:

1. Câte lecții practice de religie s'au făcut la conferințele catehetice în fața protopopilor, preoților și a elevilor, toate au fost totdeauna declarate *reșite*, ceea ce arată că preoții sunt pregătiți și sunt capabili să facă lecții de religie în conformitate cu principiile pedagogiei și pedagogiei moderne. Nu este deci vorba de nicio incapacitate profesională.

2. Îndreptare practice și lecții de model avem deja publicate de păr. D. Călugăr: *Hristos în școală*, 2 volume tipărite la Sibiu (volumul întâi în două ediții); cuprind toate lecțiile de religie din clasa întâi până în clasa a șaptea primară lucrate metodic anume pentru catihetii.

Duminica 31 după Rusalii.

Intre iudaism și creștinism.

Evanghelia istorisește tămăduirea unui orb din Ierihon. Noi suntem obișnuiți să vedem aci numai minunea. Multele tămăduiri însă despre cari ni se citește din sfintele Evanghelii, mai au, afară de vederea minunii, și un alt înțeles. Gândiți-vă de pildă la cârtirea fariseilor când Hristos Domnul a zis slăbănogului: *Indrăznește, fiute, lartă-ți-se fie păcatele tale. Sau la învinuirea, că Iisus scoate dracii cu domnul dracilor. Sau la tămăduirea orbului din Vitania, când apostolii întrebau: cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s'a născut orb? Cu alte cuvinte, la aceste tămăduiri se pune întrebare, pe care o vom numi din capul locului: iudaismul în fața creștinismului.*

În ce stă întrebarea aceasta. Legea iudeilor staționa pe păcatul și pedeapsa. Dacă păcatul era dovedit, judecătorul dădea sentința: cine a scos un ochiu, era pedepsit cu scoaterea unui ochiu, pentru dinte, dinte și pentru omor cu moarte. Pentru păcatele necunoscute era credința că pedeapsa venea deadreptul dela Dumnezeu. O ieșire din păcat, o întoarcere la Dumnezeu, o pocăință nu era cunoscută.

Venind Mântuitorul a adus mila și harul, îndreptarea și iertarea păcătoșului și aceasta a fost o prea izbitoră noutate pentru fariseii petrificați în iudaismul lor. Nu puteau să înțeleagă. De aceea, Hristos Mântuitorul le amintește proorocia lui Isaia: *Veți auzi cu urechile voastre și nu veți înțelege, veți privi cu ochii voștri și nu veți vedea. Pentru înțelegerea legii lui Hristos e trebuință de un alt suflet, decât de sufletul îngust a fariseilor. Vinul nou nu se pune în fol*

Pe lângă lucrarea aceasta de foarte mare importanță catihetică mai există cea a p. N. Crișmariu: *Călăuză catihetică* cu lecțiuni model lucrate pentru cele 4 clase primare.

Ele însă nu pot da roadele convenite atât din cauza nestabilității legilor învățământului primar, reformat de fiecare ministru și îndrumat an de an de programe analitice schimbate, cât mai ales din cauza că biserica s'a lăsat prea ușor influențată de aceste reforme și schimbări anuale.

Biserica intruchipează o tradiție de viață și doctrină dogmatică, morală, liturgică și canonică de aproape două milenii. Tradiția aceasta venerabilă nu poate fi pusă în discuție de fiecare reformator școlar.

Dacă totuși, noi încă nu avem o programă analitică a învățământului religios din școala primară pusă la punct, nici cărți de religie lucrate pe temeiul acelei programe și impuse în toate școlile primare, înseamnă că am făcut greșeli ce se cer îndreptate cât mai în grabă.

Așteptăm să auzim și alte glasuri la întrebarea pusă în fruntea revistei și am fi fericiți dacă ele ar desmînți răspunsul nostru.

sau în burduf vechiu, ci se păstrează în burduf nou.

Cum nu poate un burduf vechiu să păstreze vinul nou fără să plesnească așa n'au putut iudeii să primească legea lui Hristos. De aceea iudaismul este împotrivirea încăpățanată în fața dovezilor grăitoare, tăgăduirea milei lui Dumnezeu față de păcătoșii care se pocăiesc. Legea lui Moise, încăpută pe mâna fariseilor s'a făcut ca un mugur uscat înainte de a înfrunzi. Ar fi avut p'nda pocăinței Ninivitenilor sau pe a lui Dav'd și altele din care să înțeleagă, dar nu au vrut.

În schimb a înfrunzit mugurul neluat în seamă de pe pomul păgânismului. Cei trei magi au fost păgâni dar au înțeles că trebuie să se închine lui Hristos, Răsăritul cel de sus. Cananeanca a fost păgână, dar și-a pus toată nădejdea în Hristos, care i-a zis: o, femeie, mare este credința ta. Sutașul păgân s'a încredințat ca Iisus să zică despre el: în Israel n'am aflat o credință așa mare.

Pentru încăpățănarea îngustă a iudeilor și pentru credința păgânilor în Hristos a zis Domnul: *Va fi plâns și scrâșnire de dinți, când veți vedea (vol iudeii) pe Avram și pe Isac și pe Iacob și pe toți proorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi scoși afară. Vor veni (alții din alte neamuri) dela răsărit și dela apus, dela mieznoapte și dela miezăzi și vor ședea la masă întru împărăția lui Dumnezeu.*

Care este credința pe care o cerea Hristos? Orbul din Ierihon striga: *Iisuse, Fiul lui David, miluește-mă. Pe cel din Vitania l-a întrebat: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu? El a răspuns: Și cine este, Doamne, ca să cred într'însul? Iisus i-a răspuns: Cel ce grăiește cu tine. Și aceasta este credința, pe care o mărturisea sfântul apostol Pavel scriind: Hristos este Fiul lui Dumnezeu cel viu, care a venit în lume să mântuiască pe cel păcătoș, dintre cari cel dintâi sunt eu.*

Deosebirea dintre iudaism și creștinism se va înțelege mai bine din două întâmplări asemănătoare. În vremea copilăriei lui Daniil proorocul, doi bătrâni destrânați pârăseră, din răzbunare, pe o femeie nevinovată. Tot zbucliumul și toate lacrimile femeiei de a-și arăta nevinovăția ar fi fost zadarnice. Poporul iudeu era gata s'o ucidă cu pietre. Copilul Daniil însă, punând celor doi pârâși întrebări fiecăruia aparte, le-a descoperit minciuna. Altfel însă, durerea sufletească și lacrimile femeiei nu ar fi fost luate în seamă.

Așa a adus și înaintea lui Iisus pe o femeie, dar aceasta era păcătoasă. Pârâșii acesteia nu aveau de gând să facă așa cum va spune Iisus. Ei știau una, că Iisus nu voește moartea păcătoșilor și voiau să-l învinuiască și pe el, că e protivnic legii lui Moise. Și au zis către Iisus: *Învățătorule, Moise, în lege, ne-a poruncit să ucidem cu pietre pe astfel de femei. Dar tu ce zici? Iisus s'a plecat și scria cu degetul pe pământ. Iudeii nu încetau cu întrebările batjocuritoare. Ei, să te vedem acum. Tu care ești prieten cu vameșii și cu toți păcătoșii, tu care ierți pe toți, ce zici acum? Ce tot scrii și nu răspunzi? Vorbește, tu ce zici. Iisus a răspuns: Care dintre voi este fără păcat, acela să arunce cel dintâi cu piatra în ea.*

Nu se spune și cineva întreba, ce a scris Iisus atunci. Dar toată viața pământească a lui Iisus e o scrisoare și o talmăcire a gândului său de atunci: *Voi știți să judecați, dar mila nu știți să aveți. Voi ați prins litera legii și duhul nu l-ați cuprins. Pacatul din voi nu-l știți scoate, dar pe un alt păcătos vreți*

să-l omorâți. Eu pun mâna pe sufletul rănit și sufletul învie, căci rana l se tămăduiește. Dacă voi sunteți muștrați de cugetul vostru și nu aruncați pietrele în femeie, ci plecați unul câte unul, gândiți-vă, ce furtună de muștrare s'a deslănțuit în sufletul acestei păcătoase.

Mulțimea s'a risipit. Iisus s'a ridicat din nou și a zis: Femeie, unde sunt părâșii tăi? Nimeni nu te-a osândit? Du-te și să nu mai păcătuiești.

Iudaismul judeca aspru, cu mintea rece și răcită. Creștinismul are în vedere sufletul și osăndește păcatul, dar vrea să mântuiască pe păcătos, deșteptându-l căința, arzând păcatul în focul pocăinței. Pentru această deosebire dintre iudaism și creștinism se cântă în Biserica noastră ortodoxă. Trecut-a umbra legii și darul a venit. În locul stâlpului de foc a răsarit Soarele dreptății, în locul lui Moise, Hristos, mântuirea sufletelor noastre.

Totuș și cu toate chemările Bisericii, mintea noastră, fie că n'a știut să se smulgă cu totul din păgânism, fie că s'a iudaizat, prea s'a făcut stăpână asupra sufletului. Câți sunt, cari osăndesc pe alții că se spovedesc și se cuminecă deși au păcate. Alții nu se spovedesc și nu se cuminecă, de teama că ar avea prea multe păcate. Dar, spuneți, medicamentele sunt pentru sănătoși sau pentru bolnavi? Spovedania și împărtășirea sunt pentru drepti sau pentru păcătoși? Sau e prea mic darul lui Hristos și nu mai ajunge pentru păcatele noastre? Nu cumva mintea noastră prea s'a făcut stăpână asupra sufletului? Nu cumva am părăsit noi felul de a crede creștinește și am început să cugetăm iudaic?

Vai, îngustă ni s'a făcut mintea și tare ni s'a împușinat credința! Dar noi, în locul legii aspre care osăndește, avem darul și harul. În locul lui Moise care ucide cu pietre, noi avem pe Hristos care ne ridică din păcat și ne mântuiește. Dacă iudeii își acopereau fețele la scoborirea lui Moise din muntele Sinai, că se temeau de lumina ce-l impresura fața, dacă iudeii și azi se roagă cu capetele acoperite că nu îndrăznesc să stea înaintea lui Iehova, tu creștine, ascultă ce-ți spune Biserica ta: Sus să avem inimile. Apropiete de Hristos Fiul lui Dumnezeu și cu spovedania ta aruncă la picioarele Domnului toată grija sufletului tău turburat și El, prin sfânta cuminecătură va da odihnă sufletului tău zburdat și ostenit.

Prot. F. Codreanu.

Domnul Hristos și femeile din Evanghelii

Mântuitorul a venit în lume pentru întregul neam omenească. În urma faptului însă, că între aceleași naturi omenești împărțite în două grupe complementare de indivizi: bărbați și femei, prin păcatul strămoșesc, s'a creat o oarecare neegalitate de soartă, Domnul Hristos a trebuit să se plece și în mod deosebit în favorul femeii.

Faptul acesta se poate vedea mai lămurit urmărind în susul Evangheliilor purtarea Mântuitorului cu femeile.

De sigur, femeia care stăpânește peste toate femeile din sfintele Evanghelii, e sfânta Fecioară Maria, mama Domnului Hristos. În studiul de față nu tratem

mai pe larg despre ea, intru cât rolul ei covârșitor în economia mântuirii e prea cunoscut și face obiectul de studiu a zeci și sute de opuri. Amintesc doar atât, că prin sfânta Fecioară Maria se face începutul reabilitării femeii, și în ea, care reprezintă însăși feminitatea asociată la opera supranaturală a mântuirii, se găsește cea mai măreață atitudine de reabilitare feminină. Din ziua când oamenii au căzut în genuchi înaintea Maicii Domnului, din ziua aceea femeia a fost privită cu alți ochi.

Pe lângă Prea Curata Fecioară Maria, Domnul Hristos, până la anii plecării Lui printre oameni, a mai cunoscut dintre femei pe rudenia Mariei: evlavioasa Elisabeta, cea atât de dornică de maternitate; pe curata și dreapta prorociță Ana; și apoi, de bună seamă, pe acelea de pe ulițele Nazaretului; pe acelea pe cari le întâlnise mergând ori venind dela sinagogă. La acestea se va gândi mai târziu, când va vorbi în parabolele Sale despre ostenele și alergările femeilor.

* * *

Icoana cea mai extinsă pe care ne-au lăsat-o Evangheliștii despre Domnul Hristos și femeie, e aceea dela începutul misiunii Sale: a Samaritanecii.

Samaritanca cântată de poetul Rostand și pictată de artistul Mignard. Nu mai repet ceea ce descrie așa de frumos sfântul evanghelist Ioan. Stăruie numai asupra însemnătății convorbirii dintre Iisus și Samaritanca.

Pe timpul acela un formalism aspru oprea relațiile publice între cele două sexe. Bărbatul pe timpul acela, sub cuvânt de bunăcuviință, nu se desjosea să vorbească cu femeile în vederea trecătorilor. Domnul Hristos nu ținea seama de prejudeciile acesta. El e acela care deschide convorbirea cu Samaritanca. „Dă-mi să beau” zice Mântuitorul și apoi urmărește dialogul, în care Iisus vorbește cu femeia ca și cu Apostolii.

Biată femeie, care a avut cinci bărbați! Ceea ce poate însemna că a fost de cinci ori părăsită, de cinci ori victimă. Pe această femeie o ține Mântuitorul de vrednică, s'a învețe cea mai înaltă concepțiune a creștinismului.

Se spune, că Socrate, când învăța lucruri înalte, scotea afară femeile. Ei bine, Iisus unei femei îi vorbește mai întâiu despre desființarea formalismului fără suflet, despre venirea unor vremuri noi, a unui cult interior și sincer. Numai după această convorbire cu femeia îi va învăța pe Apostoli: „Tatăl nostru care ești — nu în Garizim ori Ierusalim ci — în ceruri”.

De câtă cinste o invrednicește Iisus pe femeie cu acest prilej, se vede de acolo, că îi spune deadreptul: „Eu sunt (Mesia) cel ce vorbește cu tine”.

Oare cărui bărbat i-a mai spus Iisus așa ceva! Apostolii când văd pe Iisus dând atâtă cinste unei femei, rămân foarte mirați.

* * *

O altă invrednică de mare cinste din partea Mântuitorului, a fost femeia păcătoasă din casa fariseului Simon¹. Aceasta, căindu-se de greșalele ei, se aruncă la picioarele lui Iisus. Și cu mâinile cari au desmierdat vinovat, spală picioarele dumnezeiești; cu buzele cari

¹ Există versiuni tradiționale, cari o identifică cu Maria Magdalena. Vezi: Eu. Popovici: Ist. Bis. Un. cart. I, ed. I, p. 119. Talmudul, deasemenea amintește despre pletele, frumusețea, bogățiile și scandalele Mariei Magdalena, care și-a părăsit soțul, pe legiuitorul Pappus, legându-se de un ofițer pe care l-a urmat în Magdala. Vezi: Fouard: Vie de I. C. tom. I, p. 340.

au zămbit perfid, le sărută; cu părul care a înlăntuit sufletele, le șterge. Fariseul Simon, găzduitorul lui Iisus, care reprezenta concepția masculină de pe vremea aceea, murmură: „dacă ar ști el, cine e femeia aceasta!” El, fariseul, n'ar fi putut-o ierta pentru toate semnele de căință pe care le arăta. Iisus însă îi zice: „Păcatele tale sunt iertate”.

La fel se poartă cu cealaltă vinovată: *femeia adulteră*. Cărturarii și fariseii, îi aduc o femeie surprinsă în necredincioșie și-I zic: „Moise ne-a poruncit în lege, pe unele ca acestea să le omorăm cu pietre. Dar tu ce zici?” Și Iisus a zis: „Cine dintre voi este fără de păcat să arunce cel dintău piatra asupra ei”.

Așa se purta Iisus, spre deosebire de bărbații acelor vremuri. Nu fiindcă înaintea Lui păcatele desfrânării n'ar fi fost mari; nu fiindcă n'ar fi știut că femeia, cu toată buna purtare a bărbaților, poate fi ceea ce zice Ecclziastul: „mai amară decât moartea”; ori ceea ce a fost Irodiada, ci fiindcă prețuia mult căința. Fiindcă voia să încurajeze în spre bine și virtute pe femeia slabă-nogită; fiindcă nădăjduia, că în viitorul îndepărtat, femeia va răspunde lui Iisus cu multă recunoștință.

Judeca așa apoi, și fiindcă știa că judecata fariseului Simon și a celorlalți tovarăși, era o judecată nesinceră: Faci pe desgustatul în fața păcatului, când adesea ai avut partea ta în el! Urâsc greșala și nu persoana, zicea parcă Mântuitorul. Voia egalitatea înaintea datoriei, a greșelii și a sancțiunii. Nu sunt două măsuri. Ceea ce e rușinos pentru femeie, e desonorant și pentru bărbat. Bărbatul e răspunzător de femeie și femeia de bărbat.

Cu femeile, amintite până aci, a avut Iisus mai multe convorbiri. Din aceste întrețineri se pot scoate cele mai mărețe învățături. Acum urmează niște întâmplări mai mici, cari însă dau partea lor de învățatură. Iată câteva femei cari cer lui Iisus câte o alinare trupească; ori cărora chiar Iisus le-o dă fără s'o ceară, spre deosebire de femeile de până aci, cărora le-a dat alinări sufletești.

Soacra lui Petru, căreia îi oprește frigurile. (Soacra aceasta, care se poate să fi ținut locul ficei în greul trebilor casnice, și cealaltă soacră, din Testamentul Vechiu: Noemina, care așa era de iubită de nora sa Rut, încă a zis nora, că numai moartea o va despărți de ea, pot servi de mângâiere soacrelor și spre orientare nurorilor de azi. La fel sfaturile socrilor dela nunta fiului lui Tobit, pot sluji de învățatură tinerilor de azi: „Să cinstești pe socrul și pe soacra ta! De acum ei îți sunt părinți! Doresc să aud bine de tine” a zis Raguil dând pe Sara lui Tobie.)

Văduva din Nain, căreia îi oprește lacrimile ce se vărsau pentru unicul ei fiu mort. Câți nu plâng! Câți nu mor! După socoteala învățaților mor zilnic câte o sută treizeci mii de oameni. Dacă s'ar fi îndurat Iisus de toți cari își „plângeau morții”!.. Nu; Iisus rămâne mișcat numai înaintea plânsului femeii. Vecinica durere feminină!

Oprește scurgerea de sânge a altei îndurerate și-i laudă credința ca și pe a celei caneniece, care nu mai înceta rugându-L pentru fica ei ce suferă.

Așadar Iisus, nu numai că vindeca femeile, ci uneori le și laudă credința înaintea mulțimilor. O altă noutate deci: Iisus ține credința femeii, care nu era admisă nici ca martoră la judecări, ca foarte prețioasă.

Poate tot cu o nuanță simbolică și cu gândul la viitoarea soacră și purtare a femeii, ridică pe fica lui

lăit de pe patul morții; ridică și îndreaptă pe o femeie ce era plecată în spre pământ de optsprezece ani. Pe aceasta din urmă, o vindecă încă în zi de Sâmbătă. Ce îndrăzneală și ce scandal pe vremea aceea!

* * *

Purtarea aceasta a lui Iisus cu femeile, punea în-doială chiar și în inima Apostolilor. Azi, să stai de vorbă cu o femeie străină la cișmea, mâine, să te lași înconjurat, cu toată împotrivirea Apostolilor, de toate mamele din Iudea, ca să le binecuvintezi copiii!

Domnul Hristos însă merge și mai departe, expunându-se pentru femeia acelor vremuri prin faptul, că o immortalizează, a cântă cum am spune, în poezia evanghelică. Păgânii, o cântau și ei; însă numai pentru trup. Iată că Iisus o cântă dintr'o latură spirituală.

Cărturarii ziceau, că mai bine s'o arzi legea decât s'o explici femeilor. Iisus nu numai că n'o arde legea, ci încă o explică cu ajutorul femeii. O pune în parabole. Impărăția cerurilor este ca aluatul pus de femeie în trei măsuri de făină. Paza cea bună a sufletului este asemenea femeii măturătoare și îngrijate de pierdere unei drahme. Priveghierea răsplătită va fi aceea asemănătoare celor cinci fecioare înțelepte, cari întâmpină mirele cu candelile aprinse. Optimistul adevărat va fi acela, care va avea totdeauna ca pildă pe femeia care naște în dureri, care însă de bucuria pruncului uită tot greul.

Și apoi văduvele. Ce atențiune le dă Iisus acestora! Cum nu o laudă pe aceea din Sarepta Sidonului la care a fost găzduit Ilie! Pe aceea, care merge zi și noapte pe capul judecătorului până obține dreptate! Pe aceea, care pune în vistieria templului mai mult decât bogății. Și această dojană aspră făcută cărturarilor și fariseilor: „Vai vouă, că mâncați casele văduvelor”.

Prin urmare cu orice prilej, Iisus se arată sprijinitor și încurajator al femeii. În afară de mărturiile de până aci, mai sunt și cuvintele lui directe la adresa femeii. Așa în predica de pe munte zice: „Ați auzit că s'a zis celor de demult să nu preacurvești. Eu, însă, vă spun vouă că oricine se uită la femeie, poldindu-o, a și preacurvit cu ea în inima lui.” Să i se arate deci femeii respect nu numai prin fapte, cuvinte, ci și prin ochi.

Un respect și mai mare îl cere Iisus pentru instituția care ocrotește femeia: căsătoria, atunci când dă răspuns celor cari l-au întrebat, dacă e permis să-și lase cineva femeia pentru fie ce pricină, așa cum a rânduit Moise. „Moise după învârtoșarea inimilor voastre v'a dat voie să lăsați pe femeile voastre, dar din început nu a fost așa”, zice Domnul Hristos (Mat. XIX, 8).

Iată așadar, gândul cel mare al lui Iisus în chestiunea aceasta. Starea femeii să fie așa cum a fost la început: „Să-i facem ajutor potrivit pentru el”.

Și femeia nu-i „ajutor potrivit”, decât în căsnicia împreunată cu maternitate; ori, dacă îi pare calca aceasta prea grea, mai are una pe care o poate urma; aceea a deplinei castități. Aceasta, a doua cale, se vede îngăduită din răspunsul pe care l-a dat Iisus ucenicilor cari l-au zis: „Dacă astfel este starea omului cu femeia, nu este de folos să se însoare”. „Nu toți pricep cuvântul acesta, ci numai aceia cărora le este dat” a zis Mântuitorul. Mai târziu, ucenicul sfânt Pavel, acelaș lucru îl va susține când va grăi corintenilor: „Așa încât, cel ce mărită pe fiică-sa face bine; dar cel ce n'o mărită va face și mai bine” (I. Cor. VII, 38).

Pr. G. PERVA

Dușmanul nostru... păcatul

Intr'o adunare creștinească, predicatorul a pus următoarea întrebare: Cine-i dușmanul nostru cel mai mare?

Unii au răspuns că diavolul, căci dela el vine tot răul în lume, iar alții au răspuns că păcatul, fiindcă dacă n'ar exista păcatul, diavolul și moartea n'ar avea nici-o putere. Diavolul și moartea prin păcat au intrat în lume.

Pretulindeni, există plante și animale otrăvitoare și val de cel ce se atinge de ele. Este, însă o otravă și mai periculoasă care stă încuibată în inima omului. Aceasta otravă este păcatul.

Dumnezeu i-a făcut pe îngeri și pe oameni buni. Corifeul îngerilor, însă, stăpânit de păcatul mândriei, de a se face asemenea lui Dumnezeu, a fost aruncat în Iad cu o treime din oastea cerească. Păcatul, deci s-a luat începutul în ceriu, între îngeri. Dumnezeu a făcut apoi pe om; l-a așezat în raiu, unde, printr'o poruncă mică, l-a pus ascultarea la încercare. Diavolul, însă, învidiind fericirea primel perechi de oameni, l-a îndemnat să calce porunca divină și să mănânce din pomul cel oprit. Aceștia au mâncat și au păcătuî.

Asifel s'a săvârșit primul păcat de către om, în raiu.

Alte păcata, în raiu, nu s'au mai făcut. Se fac, însă, destule pe pământ, încât se poate spune că numărul păcatelor săvârșite de pământeni e mai mare decât numărul stelelor și decât al nisipului mării.

Păcatul primel perechi de oameni a trecut asupra tuturor urmașilor lor. Omului, deși se curățește de acest păcat prin bolez, totuși îi rămâne înclinarea spre păcat. Înclinarea aceasta este izvorul păcatului. Diavolul, cunoscând această înclinare ne ispitește și ne îndeamnă, întruna, să păcătuim. Așa se întâmplă că nu este clipă în care să nu-l vălămăm pe Dumnezeu, prin păcatele noastre.

Păcătuim totdeauna când facem sau zicem ceva ce este oprit de Dumnezeu, sau nu împlinim ceea ce a rânduit Dumnezeu spre mântuirea noastră.

Omul are îndatoriri față de Dumnezeu, față de sine și față de aproapele său. Neîmplinindu-le, face 3 feluri de păcate.

Nu există om fără de păcat! Deci, fiecare poate să zică cu psalmistul David: Păcatul meu înaintea mea este pururea.

Toate faptele din lume se supun lui Dumnezeu, prin urmare s'ar cuveni ca și omul să l-se supună. Omul, însă, se împotrivesc, face excepție, dă dovadă de neascultare față de Acela care l-a dat trupul și sufletul, ca să le întrebuințeze spre bine. A te răsvrăți împotriva lui Dumnezeu înseamnă a păcătuî, adică a face cel mai mare rău din lume (Melchor: Hittelun-zöb II).

Precum crește pirul în arătură tot asifel crește și păcatul în inima omului, de îndatăce s'a cuibărit întrânsa. Dacă-l lași să-și intre în inimă, își omoară, pe rând, toate simțurile și la urmă te stăpânește mai rău decât un tiran; te face să dai lovituri fără de cauză și să grăești toate relele.

Dumnezeu l-a trimis pe Fiul său în lume ca să șteargă păcatul. Fiul, înainte de a înălța la ceriu, a așezat sf. Taine, ca oamenii să se poată curăți, prin ele, de murdăria păcatelor; l-a rânduită pe preoți, ca să-l sfătuiască pe oameni să se ferească de păcat

și, în fine, a promis raiul tuturor celor ce se vor feri de păcat.

Oamenii, însă, prin înmulțirea păcatelor, zădărnicesc aceste planuri divine.

Dumnezeu îi pedepsește pe păcătoși, ori în lumea aceasta ori în cealaltă. Li lipsește de darul său, le trimite diferite suferințe trupești și sufletești.

Fer. Augustin zicea: Păcătosul, ce-l drept, merge cu picioarele, mișcă din mâni, vede cu ochii, aude cu urechile și toate membrele sale se mișcă, făcându-și datoria. Crezi că păcătosul trăește? Da, trăește cu trupul, cu sufletul însă e mort. Locuința e vie, locuitorul e mort (Dr. G. Comșa 1000 P.lde).

Prăpădul pe care-l face o grindină puternică prin sămănături și prin grădini, acela prăpăd îl face și păcatul în sufletul omului.

Dumnezeu nu-l pedepsește pe păcătos imediat, ci-l lasă timp de îndreptare, căci El nu vrea moartea păcătosului ci să se îndrepte și să fie viu (Iezechiel 33, 11).

Cel ce moare însă, cu păcate pe suflet, acela merge în Iad unde e plângere și scrâșnirea dinților.

Să ne ferim, deci, de păcat, ca de cel mai mare rău din lume; iar dacă am păcătuî să alergăm la duhovnic și să cerem leac de tămăduire pentru sufletul nostru, rănit de mușcătura șarpelui veninos, ce se numește păcat.

Prof. S. Șiclovan

Pareneză pentru 1 Decembrie.

„Ci voui sfărâma jugul de pe grumazul tău și voui rupe lanțurile tale”.
(Naum 1, 13).

Iubiți ascultători,

Am înălțat rugăciuni de mulțumită către Stăpânul și Orânduitorul lumii, care a sfărâmat jugul de fier ce apăsa un Neam și care a lărgit hotarele țării noastre.

E mare, nestârșit de mare, bucuria zilei istorice de 1 Decembrie 1918, când lanțurile robiei au căzut cu zgomot mare de pe noi, strivind sub greutatea lor pe cei ce ni le-au pus de demult. În aceeași Alba-Iulia în care odată le-au fost frânte oasele martirilor Horia și Cloșca, acum a răsunit cuvântul hotărât și greu al unui Popor ce-a răbdât destul o mie de ani.

Visul ce-a străfulgerat o clipă la 1600, pe spada viteazului Mihai la Alba-Iulia, s'a împlinit acum, s'a încheșat pentru veșnicie, tot la Alba-Iulia, în 18 Noembrie—1 Decembrie 1918.

Sunt 21 de ani de-atunci. Dar este încă vie icoana măreață a vremii aceleia în amintirea celor ce au trăit-o. Peste noapte ninsese. Se spunea atunci, că pentru clipa so'emne ale Unirii, Țara Ardealului și-a îmbrăcat mantia regească de hermină a zăpezii. În acea mare zi, acum 21 de ani, s'a săvârșit cel mai însemnat act din întreaga viață a Poporului românesc. Sub președinția lui Gheorghe Pop de Băsești, prin străduințele lui V. Gold's, și ale altora, adunarea națională dela Alba-Iulia a hotărât Unirea cu Țara Mamă. În locul unde mai înainte au fost omorîți Mucenicii

munților Apuseni, a răsunat, spre suprema lor satisfacție, proclamația istorică :

„Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți, la Aba Iulia, în ziua de 18 Nov.—1 Dec. 1918, decretează Unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii, cu România“.

Ce momente înălțătoare ! Ce solidaritate națională ofelită de suferință ! Unire românească, de ce nu ne jii tu, oare, legați în acelaș duh și 'ntr'aceeași bătae de inimă ca și-atunci, dela Tisa pân' la Mare ? Unire sfântă, izbăște și acum inimile noastre cu profeticele cuvinte ale lui Mureșanu : „Români din patru unghiuri, Români de pretutindeni, uniți-vă în cuget, uniți-vă 'n simțiri.“!

Iubiți ascultători,

Această zi mare de 1 Dec. o așteptam de mult și trebuia să vie. Ea este rodul chinurilor milenare îndurate de noi, ca Hristos pe cruce. Căci, doară, istoria noastră de aci are slovele scrise cu mult sânge românesc. Și munții au lăsat la vale izvoare de lacrimi, să răureze Ardealul nostru. Ne-am frământat trupul și sufletul cu pământul sfânt al acestor meleaguri ! E al nostru pământul acesta, până în adâncurile lui ! L-am dogorit în căldura doinei noastre, veacuri de-arândul ; am crescut organic din el, cum crește bradul din munte. Pământul acesta este fratele și mama noastră...

Cine îl răvnește ar trebui să l rupă din noi ! Aceștia sunt magnații dela Pesta. Ei vreau să la aceea ce nici odată n'a fost al lor, decât sub copita calului, în goana barbarei năvăliri.

Să știe dar, că Țara noastră nu e marfă de scos la mezat. Noi suntem stăpâni la noi... și am robit prea mult, ca să ne mai plecăm vre-odată jugului străin. Am ridicat la marginile Țării granițe mai tari ca platra și ca fierul : Zidul de granit al României ce trece compact și la ei în țară. Ce mai vreau ?

Le-am fost robiți, în jug, o veșnicie —

și am scăpat. Dar ce mai vor ?

Ardealul nostru, frământată gle
cu sânge în vecl nu va mai fi al lor.

Amin.

Presviter B

Cărți și Reviste

„Iubirea Ortodoxiei“. Arad 1939, pag. 64, prețul 20 lei. Este titlul unui mănunchi de cinci predici — mai mult cu caracter de conferințe — alcătuite de studenții Academiei Teologice din Arad și publicate de curând în broșură de către Consiliul profesoral al Academiei. Ele au fost alcătuite și apoi rostite de cei cinci studenți în capela Academiei Teologice, din prilejul unui concurs pentru cea mai bună predică, inițiat în cursul anului școlar 1938/39, în urma acordării ca premiu în acest scop a unei sume de 2.000 lei și alor zece avoarele de către Dl. Ioan Blăneru, fost procuror la Tribunalul din Arad.

Subiectul lor — De ce iubim Ortodoxia ? — nimerit ales de Păr. Prof. Ilarion V. Felea, este de o acută actualitate și cu o nuanță vădit nouă în scrisul nostru teologic. Căci într'adevăr cece observă atent

strădanile ce le are atât oficialitatea de stat, cât și școala de toate gradele, pentru redeşeptarea conștiinței naționale și reșezarea ei pe făgașul destinului ei istoric, își pot ușor da seama de aportul considerabil, pe care este chemată să-l dea Ortodoxia pentru buna reușită a acestor strădanii. Și de aici întrebarea firească a multora, de ce tocmai Ortodoxiei îi este rezervat o asemenea înaltă menire ? Și ca un corolar al acesteia : De ce iubim noi Ortodoxia ?

Cele cinci predici — conferințe ale studenților, bazate pe o bogată bibliografie și toate scrise cu scripuri de entuziasm sincer, caută să răspundă acestei ultime întrebări. Aproape fiecare însă, prezintă problema din anumite puncte de vedere, așa că ansamblul lor ne dă o icoană vie a Ortodoxiei noastre, clarificând subiectul dat.

Ortodoxia este „adevărul cel mai curat al creștinismului“, „este biserica lui Hristos pe pământ“, care asigură celor ce-i păzesc învățăturile cea mai înaltă comoară cerească : mântuirea. Ea este concepția noastră de viață, ce s'a plămădit deodată cu neamul și i-a asigurat trăinicia, în poșida tuturor vicisitudinilor cutropitoare, cari s'au abătut în cursul vremii asupra lui. Ortodoxia a fost pentru noi și izvorul primelor scripuri de cultură și artă națională, precum și realizatoarea celor dinlăi instituții de asistență socială. Reflexul ei se vede la orice pas atât în literatură populară, — în acel produs spontan în care răsar toate acțiunile omenești transfigurate de credință“, cât și în literatura cultă. Dar nu numai în trecut ci și în viitor Ortodoxia este chemată să joace, în sânul neamului românesc, acelaș rol mesianic de până aci, asigurându-i trăinicia în decursul veacurilor. Și de aceea ea este iubită și trebuie aprofundată, dar și urmată.

Tipărirea în broșură a strădanilor celor cinci liniți teologi, constituie într'adevăr un eveniment important din viața Academiei noastre teologice. El este merit să arate celor ce nu vor să vadă, ce a însemnat și ce însemnează pentru viitorul neamului farul luminos al Ortodoxiei, pe care foarte mulți sunt obișnuși să o condamne ceeptic, ca inadecvată nevoilor neamului românesc.

Cuprinsul ei a fost încrustat și în coloanele revistei noastre.

Păr. Calus Pascu : Decorarea și lăudarea unor preoți și mireni în secolul trecut. (Câteva documente). Timișoara 1939. Este a treia broșură ce o scoate Păr. C. Pascu, în colecția „Archive Bănățene“, ce a inițiat-o și o conduce cu multă râvnă Cucernicia Sa. Broșura — pupăcum indică însuș titlul — cuprinde câteva documente din anii 1813, 1814, 1815 și 1827, — însoțite unde se simțea lipsa de oareșcari adnotări — în cari se menționează decorarea din partea stăpânirii, cu medalia de aur a unor clerici și mireni pentru merite școlare, precum și lăudarea unor preoți din Banat, pentru predarea în școală a „învățăturilor creștinești“.

Aceste documente au fost aflate de Păr. Calus Pascu în arhiva oficiului parohial din Gherman (eparhia Caransebeșului) împreună cu altele pe cari le-a publicat în anii trecuți în coloanele ziarului „Vestul“ din Timișoara. Publicarea lor scoate la iveală încă o latură luminoasă a activității preoșimii noastre din trecut, din care motiv frumoasa strădanie a Păr. C. Pascu merită să fie evidențiată. De altfel Cucernicia Sa mai editează și o revistă lunară „Brozde Bănățene“, în

care pe lângă documente istorice își găsesc locul spre publicare și frumoase încercări literare.

„GÂNDIREA”. Anul XVIII. Nr. 9. Noembrie 1939. A apărut cu un cuprins foarte bogat și în același timp variat, așa cum ne-a obișnuit și până aci. Semnează în acest număr Marcela Coandă un admirabil articol-studiu despre: *Omul mussolinian*, în care ne înfățișează principiile și metodele de care se conduce statul italian în educarea tinerei generații. Mai semnează: I. Petrovici: *Vicisitudinile obiectivității științifice*; Zoe Verbiceanu: *Opera lui Francois Villon*; I. Tolescu-Văleni: *Poeme pentru marea durere*; Nicolae Roșu: *Bergsoun-epigon-marxis*; Niță M. hai: *Experiență în moarte*; N. Crainic: *Cronica mărunți și alții*.

Dupăcum este în deobște cunoscut, revista *Gândirea* joacă un rol de seamă în spiritualitatea ortodoxă și românească de după război și de aceea e de dorit ca Cucernicii frați preoți să-l savureze cuprinsul și s'o răspândească în cercuri cât mai largi.

Pr. D. Tudor

Informațiuni.

Guvernul, în frunte cu dl C. Argetoianu, a demisionat. Ca alcătuirea noului guvern a fost încredințat dl Gh. Tătărescu consilier regal și fost prim-ministru.

Marele colegiu electoral pentru alegerea mitropolișilor Moldovei și Otteniei a fost convocat pe 29 și 30 Nov. c. Pe zilele următoare a fost convocat și Sf. Sinod pentru examinarea canonică a viitorilor mitropoliși.

Duminecă în 19 Nov. c. credincioșii Catedralei Arad au avut fericitul prilej să asculte adânc emoționant corul bisericesc al Regimentului 93 Infanterie din Arad, de sub măestra conducere a dlui Locot. T. Botto. Evenimentul acesta are o înțelită însemnătate: am ascultat un excelent *cor bărbătesc*, alcătuit din *militari* iubitori de cântare sfântă și condus de un *ofițer* distins. Iată ceva nou, un semn bun. Alegerea compoziției părintelui profesor Givulescu de la Academia de Teologie din Oradea încă constituie un act ce se cuvine încrestat cu toată lauda.

Inspirația religioasă a cântărilor, armonia impresionantă a vocilor, interpretarea corectă a momentelor liturgice și în chip special execuția ireproșabilă a melodiilor pianissime și a corurilor mute, au fost pentru toți ascultătorii o încântare desăvârșită, o adevărată revelație. Dacă Liturghia Givulescu-Botto a reușit să țină publicul în vraja atenției și a tăcerii ploasă vreme de două ore și un sfert, aceasta înseamnă că a avut în inimă ecoul dorit și a plăcut, a trezit și prilejuit emoții sacre, ideal și simțiri care ne-au făcut să bănuim, încă de pe pământ, cam ce înseamnă un cor îngeresc.

În văltoarea vremurilor ce le trăim evenimentul de Duminecă a fost un popas fericit, un moment de profundă reculegere, de mistică și întăritoare atingere cu Duhul lui Dumnezeu.

Biserica ortodoxă din Germania este în continuă consolidare. Bucurându-se de sprijinul Reichului

a putut să-și înființeze nu de mult o nouă episcopie la Wiesbaden. Se afirmă că în curând va deveni autocefală. Mai mulți preoți ortodocși germani au fost trimiși să studieze la Facultatea de Teologie din Varșovia, Belgrad și Sofia.

Echipa misionară a Oastei Domnului din Sibiu cutreeră câteva din parohiile Episcopiei Aradului, ducând în inimile iubitoare de Dumnezeu pe lângă lumina cuvântului mântuitor și plăcerea de a vedea un frumos film cu viața și patimile Domnului Hristos.

Camera ungară în ședința de Marți în 21 Nov. c. a ratificat acordul pentru reglementarea și retrocedarea fundațiunii Goju.

Slavă Domnului..

Conferința catihetică din Buteni. Preoțimea din protopopiatul Buteni și-a ținut obicinuita conferință catihetică în ziua de 9 Noembrie 1939.

Chemarea Duhului Sfânt s'a oficiat de preoții: I. Bogdan și L. Joja în frunte cu P. C. Sa Păr. Ștefan R. Lungu protopop, iar răspunsurile au fost date de corul școlariilor pe 3 voci, condus de vrednicul inv. dir. V. Crucin; școlariilor a vorbit Păr. L. Joja.

În localul școlii primare de stat unde s'a continuat ședința s'a făcut ridicarea pavilionului național. Aci Păr. A. Ionuș a rostit textul biblic, despre: „Copilăria lui Iisus”.

După aceasta preoțimea împreună cu învățătorii și învățătoarele din Buteni au trecut în sala clasei V unde P. C. Sa Păr. Ștefan R. Lungu protopop deschide ședința și constată cu multă bucurie că preoțimea precum în trecut, așa și în prezent s'a prezentat în număr complet.

Lecția practică despre: „Facerea lumii” la c. III a fost predată de Păr. T. Coclu, iar la cl. V despre: „Iisus de 12 ani în Templu” de dl inv. dir. V. Crucin, care a ținut încordată atenția școlariilor timp de jumătate oră.

Prelegerea teoretică „Iisus Hristos și generația tinere”, (străjerie, premilitarie, catechizație, serviciu social) a fost citită de Păr. S. Tăutan despre care s'a constatat că a fost foarte bine lucrată.

Păr. protopop prin cuvinte înimoase încheie ședința și îndrumă preoțimea să la parte activă la acțiunile culturale și sociale ca astfel să fie la înălțimea cerințelor vremii.

Conferinței i-a urmat masa comună, unde am mai remarcat prezența dlor Dr. Feler medic de circumscripție, Dr. Horga avocat, V. Crucin inv. dir., sublocotenent Ispas și alții. Pr. T. Handra.

Conferința Catihetică a preoșimii ort. rom. din protopopiatul Șriei s'a ținut în ziua de 14 Noembrie c. în comuna Pâncota, sub conducerea P. C. S. părintelui protopresbiter tractual Aurel Adamoviciu. Conferința a fost deschisă prin cuvântarea instructivă a Păr. protopop, care salută prezența P. C. S. păr. consilier referent Caius Turicu, precum și a corpului didactic de la școala primară din Pâncota, în frunte cu dl director Maximilian Musca.

Temele practice au fost predate școlariilor de C. preoți Ioan Ispas și Gheorghe Balta, iar cea teoretică: „Iisus Hristos și problema generației tinere”, a fost citită de preotul Sabin Sasu. Atât partea practică, cât și cea teoretică, a programelor, ce s'a desfășurat, au dovedit deosebitul interes al preoșimii față

de problemele catehizării. În firul discuțiilor prilejuite de aprecierea lecțiilor practice s'a exprimat dorința, de a se tipări îndreptare practice, cu lecțiile prelucrate de preoți încercați în predarea învățământului religios. Asemenea s'a sugerat ideea simplificării programei acestor conferințe, reducându-se numărul lecțiilor practice la o singură lecție, pentru ca să rămână timp suficient pentru aprofundarea discuțiilor.

A fost o deosebită bucurie pentru Șeful tractual, cât și pentru preoțime, măgulitoarele cuvinte de apreciere, rostite la adresa Păr. Protopop și a preoților săi, de către P. C. Sa Păr. consilier-referent cultural'.

Raportor.

Nr. 7213—1939.

Ordin circular

Aducându-Ni-se la cunoștință că unii preoți se amestecă în alte parohii și săvârșesc funcțiuni, fără învoirea preotului titular, ajungându-se astfel la neplăceri și la neînțelegeri, dispunem: *Preoții nu pot săvârși în alte parohii nici un fel de funcții, fără știrea și constământul preotului titular.* Cei cari se abat dela această regulă, se fac vinovați de călcarea dispoziției f., dela Art. 2, din Regulamentul disciplinar și se pedepsesc în conformitate cu Art. 20, din acelaș Regulament cu „minimum pedeapsa dojaniei și maximum pedeapsa transferării”.

Dacă enoriașii ar dori să aibă la vre'un serviciu pe un alt preot, acesta va servi alături de preotul titular, cu învoirea acestuia.

Excepție face numai cazul prevăzut în Art. 25, din Regulamentul disciplinar: „Administrarea sfintei Taine a mărturisirii, cum și sf. împărtășanie în caz de boală într'o parohie străină, nu cade sub pedeapsă”.

Arad, din șed. adm. bie. dela 14 Noembrie 1939.

ss. † ANDREI,
Episcop.

Nr. 7738/1939.

Comunicat

Comandantul „Străzii Tării” a adus la cunoștința Sfântului Sinod că, în conformitate cu înalta aprobare a M. S. Regelui, a numit pe P. S. Episcop Partenie al Armatei ca Episcop onorific al „Străzii Tării” în scopul de a-l consulta în diferite chestiuni religioase și bisericești, precum și de a ofiția la unele serbări străjerești din Tără.

Sfântul Sinod în ședința sa dela 20 Oct. a. c. luând în deliberare cele de mai sus, a adus următoarea hotărâre:

1. Preoții din toate eparhiile, cari activează și au diferite însărcinări la „Straja Tării”, sunt și rămân sub jurisdicția și controlul canonic al P. P. S. S. Chiriarhi respectiv, cari le vor da toate îndrumările necesare prin Secțiile Culturale, asupra felului cum trebuie să lucreze în acest nou câmp de activitate pastorală.

2. Dacă Onor. Comandament al „Străzii Tării”, având aprobarea M. S. Regelui, dorește ca P. S. Episcop al Armatei să ofițieze serviciul divin la diferite festivități străjerești sau să conferențeze la centrele de îndrumare străjerească, P. S. Sa poate face acest

lucru, însă numai după înțelegerea în prealabil cu P. P. S. S. Chiriarhi respectiv, în eparhia cărora are loc serviciul divin sau conferința.

Arad, la 22 Noembrie 1939.

† Andrei
Episcop.

Nr. 7519/1939.

Concursuri

Pentru îndeplinirea prin alegere a parohiei, de cl. I rurală din Saravale, protopopiatul Banat-Comloș, jud. Timiș Torontal, devenită vacantă prin trecerea preotului Filip Popovici la altă parohie, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Venitele sunt:

1. Sesiile parohiale constătătoare din 29 iug. cad. și 1200 st. p.
2. Birul legal.
3. Stolele legale.
4. Locuință în natură sau chirie, până la zidirea sau cumpărarea unei case parohiale.
5. Salarul dela Stat.

Alesul își va îndeplini toate obligațiunile legate de acest post, în și afară de biserică și va plăti impozitele după beneficiul său preoțesc.

Cei ce doresc a recurge la acest post, vor cere învoirea Prea Sfințitului Părinte Episcop eparhial, pentru a putea candida și se vor prezenta în parohie, cu respectarea dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, pentru a face cunoștința credincioșilor, servind, predicând și cântând în sf. biserică.

Cererile adresate Adunării parohiale din Saravale, se vor trimite Consiliului eparhial din Arad.

Consiliul parohial

în înțelegere cu Dr. Ștefan Ciocoranu, protopresbiter 1—3

Nr. 6993/1939.

Pentru îndeplinirea parohiei Virișmort, protopopiatul Birchiș, jud. Severin, devenită vacantă prin trecerea preotului A. Hurduban la altă parohie, se publică concurs, cu termen de 30 de zile.

Venitele sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Stolele legale.
3. Sesiunea parohială, 31. iug.
4. Birul parohial, care se ia în concurs din oficiu.

Parohia e de cl. II-a. În lipsă de recurenți de cl. II. se admit și cei de cl. III-a. Alesul își va îndeplini toate obligațiunile legate de acest post și va plăti impozitele după beneficiul său preoțesc.

Cererile de concurs se vor adresa Adunării parohiale din Virișmort și se vor trimite Ven. Consiliu Eparhial, Arad.

Concurenții vor cere aprobarea Prea Sfințitului Părinte Episcop Andrei, pentru a putea candida și, cu respectarea dispozițiilor regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale, cântare și oratorie.

Consiliul parohial

în înțelegere cu Moise Bordoș, administrator protopopesc. 1—3